

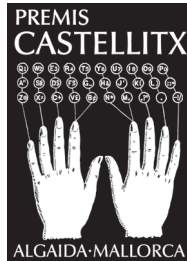
Teresa Tort Videllet

Gramàtica fútil

*Rosa d'Or de la Pau de Poesia
Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2024

Collecció Binària · Premis Castellitx · PC2024-P-R-0344-0293

© del text: Teresa Tort Videllet
© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2024

Coberta, maquetació i disseny de la collecció: Bartomeu Salas Mascaró
Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida
C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)
Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79
ajuntament@ajalgaida.net
premiscastellitx@ajalgaida.net
biblioteca@ajalgaida.net
www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Teresa Tort Videllet

Gramàtica fútil

*Rosa d'Or de la Pau de Poesia
Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2024

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Col·lecció Binària · Premis Castellitx

PC2024-P-R-0344-0293

TERESA TORT VIDELLET

Ebrenca, nascuda al 1967 en una casa a la vora del riu. Aclimatada al Garraf des de fa més de trenta anys. Filòloga per passió. De professió, dinamitzadora de l'ús de la llengua.

Col·laboradora en diversos mitjans: al blog de Vilaweb 'Agafada al vol' des de 2012; al setmanari L'Eco de Sitges des de 2016 i al digital Racó Català des de 2017.

Ha publicat diversos relats en llibres col·lectius, com ara *Tres testaments inèdits* dins del recull *Qualsevol diumenge, esports d'aventura* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2004) i és autora de *100 Paraules ebrenques a agafades al vol* (Cossetània, 2019).

Va aprendre poesia per transmissió oral i en va començar a escriure fa molt de temps. Membre del Col·lectiu Rims de Sant Pere de Ribes.

Balladora de swing. Mare d'una jove i d'un jove bidialectals.

El poemari *Gramàtica fútil*, de Teresa Tort Videllet, fou guardonat amb la Rosa d'Or de la Pau al 48è Premi de Poesia dels Premis Castellitx 2024. En foren jurats Gabriel Janer Manila, Ricard Martínez Pinyol i Miquel Serra Roig.

Gramàtica fútil

[S] FRICATIVA ALVEOLAR SORDA

[DE VERES] LOCUCIÓ ADVERBIAL

[MA] POSSESSIU FEMENÍ SINGULAR

[OH!] INTERJECCIÓ EXCLAMATIVA

[ENSÒMIT] DERIVAT DE SOMNI

[N] NASAL ALVEOLAR SONORA

vae soli...

Ecclesiastes 4,10 v. vulgata

un déu creà les lletres
i les paraules
arrel i tronc de l'arbre de la vida,
per dir les coses pel seu nom.

Camins de serp

Francesc Garriga Barata

Mare,
he perdut la veu
ara, com callaré?

Bijuteria

Juana Dolores Romero Casanova

[s]

FRICATIVA ALVEOLAR SORDA

SILENCI

El silenci fa de tel.
Tapa el rostre desassossegat,
els ulls loquaços.

El silenci fa d'ungüent.
Clou les fissures infectes,
les pústules abismals.

El silenci fa de foguera.
Crema els mots enverinats,
els retrets inflamables.

De nit, desvetla la son.
No hi ha corc més voraç
que el silenci.

TERESA TORT VIDELLET

HAIKUS CONFINATS

Des del silenci
sento passes felines
baixant escales.

Temps i silenci
exploren les entranyes
d'un cos fet planta.

Fred i silenci
encenen la foguera
on la pell crema.

[DE VERES]
LOCUCIÓ ADVERBIAL

PERSPECTIVA

Vinc de lluny, travessant els anys
des de la vora d'un riu de veres,
des dels davantals de les iaies,
des dels silencis inaudibles.

Arribo tard, lligant paraules de nit
amb pinzells d'interrogants,
amb traços d'entusiasme,
amb fils flamants.

Avanço d'esma, buscant un pas franc
en enunciats nous,
en rutes vagues,
en codis secrets.

Una imatge em replica mil vegades,
si em miro.

CRÒNICA

Gots de cervesa buits.
Aquell cafè llarguíssim.
Vermuts de migdia.
Un vi excel·lent per a dinar.

Cada trobada, un banquet de fonemes;
la set insaciable de converses.

En què s'han transformat ara, els mots que vam servir-nos?

FUTUR SIMPLE

M'imagino els anys com senderes protegides
en el passat plusquamperfet.

Haviem caminat junts a pas ferm
amb una brúixola a la mà esquerra.
Haviem explorat dreces entre matolls
cap a miradors panoràmics.
Haviem mirat enrere de tant en tant
per a constatar que veníem d'un lloc segur.
Haviem alentit el pas a consciència
quan portàvem els menuts a coll.
Haviem rodejat tres voltes un paratge
mentre preniem decisions incertes.
Haviem repensat un trajecte difús
aquell dia que plovia tant.

Hem sumat anys.

Des d'aquest present continu,
busquem l'accés al futur simple.

[MA]

POSSESIU FEMENÍ SINGULAR

Gramàtica fútil

[A MA IAIA]

*Si em poso a cantar cançons,
te'n cantaré més de mil.
A la butxaca les porto lligadetes d'un fil.*

Veig ma iaia dreta a la cuina,
davant dels fogons i les piques.
Tenia el cap ple de vocables singulars,
però les olles de la cuina
sense dir ni piu.

*Si em poso a cantar cançons,
te'n cantaré més de trenta.
A la butxaca les porto lligadetes d'una veta.*

Veig ma iaia vora el finestral,
entretenguda amb serials.
Tenia el cap ple de relats particulars,
però la butaca del finestral
fent com si res.

Per herència
mil vocables i relats seus perviuen
a la butxaca del meu pit.

[OH!]

INTERJECCIÓ EXCLAMATIVA

INEXACTITUD

Calia que aixequéssem els ànims *un pensament de res*.
Mai no havíem tingut oportunitats *a cabassos*.
El desànim, però, el fèiem bullir amb *una espetència* de sal.
Si no, acabaríem pagant *una animalada* per les claudicacions.
Poc o molt sempre hem alimentat l'esperança.

Haver després la inexactitud en què ens havien criat,
—digueu-me— de què ens serveix?

TERESA TORT VIDELLET

BELLESA

Pregunteu als erudits què és la bellesa.
Demaneu-ho als diletants.
Consulteu compendis.

Ningú no encertarà a desvetlar-ne els misteris.
Jo tampoc no goso. Fabrico preguntes i prou:
com, quan, per què ens commou?

Ni haver llegit Forcano ni els paisatges ebrencs
ni la perfecció del Panteó ni la veu de Billie Holiday
ajuden a comprendre'n la raó.

Així i tot, l'eco de la bellesa ens muda per dins.

RITUALS

Res és mai com sempre.
Però amb rituals insistim
a trobar el nord.

Per Nadal, si res no anheles
res no et cal.

Per Nadal, cada record
s'arrecera en un brancal.

Ressonen talment, les dites.
Però res és mai com sempre,
si a taula comptem cadires buides.

[ENSÒMIT]

DERIVAT DE SOMNI

L'OLIVERA

—Sou del temps del somni o del temps del món?

Ursula K. Le Guin

Al mig del bancal
l'olivera allarga les branques
fins al ribàs ombrívol.

Davall la terra
les raïls furguen assedegades
fins al subsol humit.

Si ve una pluja tenaç,
amerarà els terrossos de saó.

Si ve una pluja voraç,
esventrarà el marge de còdols.

Aquell dia la set i l'aigua aniran a rebolcons.

TERESA TORT VIDELLET

TRIOMF

Damunt del mapa desplegat
ple de costures
has posat un dit en un indret recòndit.

Ets aquell isard
resistent
trepant els cims.

Ets una bavosa
perseverant
recorrent planúries.

Ets l'heura
tonificant
arrapant-se al mig del bosc.

Com un explorador
t'has begut el meu triomf.

[N]

NASAL ALVEOLAR SONORA

APRENDRE A CALLAR

Muts i a la gàbia.

Ho apreníem a tota hora,
per respecte o per por.

Qui molt parla, molt erra.

Ho anunciaven els savis,
per prudència o per instint.

La llengua no té cap os però trenca lo més gros.

Ho compreníem mirant-nos,
per empatia o per compassió.

Aprendre a callar se'ns ha tornat indispensable.
Com ho diríem, tot, només amb mots?

Gramàtica fútil

Callar és un art en si mateix, i els motius per fer-ho són tan variats com la naturalesa de l'èsser humà.

Si aquest carrer fos meu
Stefanie Kremser

